

Verstild einde

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: René Faas

Massonia depressa

Het jaar 2019 is bijna om. Maandag 16 december vond de laatste keuring plaats, waar een handvol gewassen te zien was. Het jaar kende op deze manier een verstild einde, passend bij de tijd van het jaar.

De Latijnse naam doet niet erg optimistisch aan. *Massonia depressa*, die naam past wel goed bij de tijd van het jaar. December, zeker dit jaar met zijn grijze, regenrijke dagen, stemt menigeen een beetje depressief. Maar met die gemoedstoestand heeft dit uit Zuid-Afrika stammend bolgewas niets van doen. De twee brede bladeren die recht tegenover elkaar staan, zijn licht neerwaarts gericht.

Verder kent dit bolgewas een bijzondere vorm van bestuiving. Waar veel gewassen voldoende hebben aan wind of insecten, kiest *Massonia depressa* voor een heel andere strategie, zo bleek uit onderzoek dat zo'n twintig jaar geleden is uitgevoerd. Er waren vermoedens dat knaagdieren in de bestuiving een rol zouden spelen. Door in een groeigebied van *Massonia depressa* een flinke kooi te plaatsen over bloeiende planten, waardoor knaagdieren de planten niet konden

bereiken, bleek de bestuiving minimaal. In die gebieden komen insecten nauwelijks voor, dus duidelijk was dat het echt om knaagdieren ging. Uit hetzelfde onderzoek bleek dat er minstens vier soorten knaagdieren bij de bestuiving betrokken zijn, waaronder twee soorten gerbils of woestijnratjes. Ze komen mogelijk af op de zoete geur die *M. depressa* verspreidt. Aan en in gerbils werden veel pollen gevonden en uit onderzoek bleek verder dat de kleefkracht van de stof op de stamper vierhonderd keer zo sterk is als van veel andere planten. Verklaarbaar, want het stuifmeel moet wel van de gerbils ook daadwerkelijk op de stampers terecht komen. Inzender Sjaak de Groot liet dit bijzondere gewas op maandag 16 december zien, de laatste keuringsdag van 2019. Hij zette ook nog een fors exemplaar neer van *Haemanthus albiflos*, net als *Massonia depressa* afkomstig uit Zuid-Afrika. Eerder deze periode zette De Groot ook al dit bolgewas neer, maar tussen die eerdere variant en deze van midden december zitten opvallende verschillen. De stelen zijn langer en platter en ook is de bloem smaller. Het toont maar weer aan dat het belangrijk is om van een soort meer typen te showen om zo een goed beeld te krijgen van de variatie die er binnen een soort kan voorkomen. Vaak zien we maar één selectie van een soort en denken dan dat dit de enige vorm is. Wie echter op zoek gaat op natuurlijke groeiplekken, zal ontdekken dat er een breedte binnen een soort kan voorkomen, die veel breder is dan die ene species.

KNALGEEL

André Weijers zorgde voor kleur met een aantal takken van de winterjasmijn, ofwel *Jasminum nudiflorum*. De Latijnse naam is hier helder over de bloeiwijze van deze struik: hij bloeit op een moment dat er nog geen blad aan de takken zit, een echte naaktbloeiër dus. Als alle kleur uit de tuin verdwenen is, kan juist deze winterbloeiër voor een mooi contrast zorgen. De winterjasmijn bloeit vanaf december tot februari en is goed bestand tegen kou. Veel tuinliefhebbers gebruiken de winterjasmijn als klimplant tegen het huis. Op die manier toegepast kan hij zonder problemen 2,5 tot drie meter hoog worden. Behalve een knalgele geur geeft de winterjasmijn ook een lichtzoete geur af.

Tevens zette Weijers een pot neer met *Helleborus niger*, ofwel de kerstroos. Net als de winterjasmijn is dit een echte winterbloeiër, die de laatste jaren weer helemaal terug is bij tuincentra. Nieuwe selecties met grotere bloemen hebben de verkoop een nieuwe impuls gegeven. En zo blijft er altijd wel iets te verbeteren en vernieuwen aan siergewassen. Dat was zo in 2019 en zal ook zo zijn in 2020.

Winterjasmijn